

ВЪЗЗВАНІЕ

къмъ

ЛИБЕРАЛНАТА ПАРТИЯ.

Отъ моя страна и отъ страна на всички мои политически приятели и единомисленници въ столицата, азъ считамъ за длъжностъ да обява публично че между мене, моитѣ приятели и моитѣ единомисленници отъ една страна, и ония лица, които въ Търново се съединиха умишлено съ г. Каравелова отъ друга страна, нѣма за напредъ нищо общо. Конституционниятъ либерализмъ, къмъ който ние оставаме дълбоко привързани, не може да има нищо общо съ радикализмътъ, който напоследъкъ възтържествува въ Търново подъ предводителството на г. Каравелова.

Азъ, моитѣ приятели и единомисленници си запазваме пълна свобода въ дѣйствиата си спрямо новосъставеното Каравелово министерство, тъй като ние сме напълно убѣдени че това радикално министерство ще създаде на княжеството и на народътъ ни въобще едно не само най-незавидно, но йоще и най-опростаително положение.

Както всѣкога, тъй и този пътъ, азъ ще се старая заедно съ моитѣ приятели и единомисленници да изпълня добросъвестно длъжността си къмъ отечеството. Ако при други много по мъчни и много по тѣжки времена трудоветѣ ни не останаха безъ плодъ, то азъ се надѣвамъ че и този пътъ, подиръ увѣчанитѣ ни съ у-

спѣхъ усилия за възстановлението на Конституцията, дѣйствиата ни не ще останатъ безъ резултатъ за общото добро.

Знамято ни е извѣстно. Ние си оставаме вѣрни, по неиспълненитѣ точки, на программата на либералната партия отъ Януарий 1882 год., программа, тъй тържественно приета и одобрена отъ по голѣмата частъ на народа, даже и отъ мнозина, които напоследъкъ се хвърлиха въ крайноститѣ на радикализма. Въ името на истинската конституционна свобода и на добръ разумъваннитѣ народни правдини, ние ще се боримъ противъ радикализмътъ, който заплашва не само тази свобода и тия правдини, но йоще и самитѣ ни народни сѣдбини за въ бѣдѣще. Надѣждитѣ ни за вѣрна побѣда сѣ толкозъ по здрави, че около знамято ни, което нѣма да испустнемъ и подъ което ще ратуваме съ самоотвержение, има мѣсто за всички истински патриоти и за всички свѣжи и дѣйствително просвѣтени и честни сили на България.

Азъ съмъ ималъ и имамъ, а тъй сѣщо и моитѣ политически приятели и единомисленници, пълна и непоколебима вѣра въ благоразумието и патриотизмътъ на наштъ народъ.

София, 20 Юлий 1884.

Д. Цанковъ.

ПРОГРАММА НА ЛИБЕРАЛНАТА ПАРТИЯ.

Предъ видъ на днешното положение на България и съ цѣль да се съвкупятъ въ едно извѣстно направление всичкитѣ народни сили, либералната партия счита за своя длъжностъ да постави въ яснота началата, отъ които се ръководи и ще се ръководи за напредъ съ пълно убѣждение, че въстържествуването и полагането въ дѣйствие тия начала, ще способствуватъ най-много за благосъстоянието на страната въ всѣко отношение.

Либералната партия мисли и държи че за благоустройството, мирното развитие, доброто управление на страната и подигането ѣ както вътрѣшно тъй и външно, а, слѣдователно, за укрепяването престола на Негово Височество Князьтъ, длъжностъ на всички български патриоти е не само да уважаватъ, но още и да поддържатъ постоянно и въ всѣкой случай правата на народътъ оздравени отъ Конституцията;

Либералната партия, като е дълбоко убѣдена, че въ днешно време единственното сръдство за обезпечение народната независимостъ по всичкитѣ въпроси отъ вътрѣшенъ и международенъ характеръ, е редовниятъ конституционенъ животъ, полага и поддържа, че, всички български патриоти сѣ длъжни да полагатъ постоянни усилия за по скоронното възврѣщане страната въ този животъ чрезъ законниятъ пътъ оказанъ отъ самата Конституция;

Либералната партия мисли и поддържа че за постигането тази цѣль необходимо е съставянето едно смѣсено и отговорно министерство съ председателъ, повиканъ за тази цѣль отъ Негово Височество. Това министерство, състояще отъ лица въодушевени отъ сѣщитѣ начала, да има за главна задача, като даде новъ потикъ на държавнитѣ работи съгласно съ тия начала, да свика въ единъ опредѣленъ срокъ Обикновенно Народно Събрание и да приготви необходимото преглеждане на Конституцията отъ едно Велико Народно Събрание;

Либералната партия поддържа че за успѣхътъ и благоденствието на страната необходимо е расподѣлението на отговорността за воденето държавнитѣ работи между правителството и народното представителство споредъ Конституцията;

Либералната партия поддържа, че законодателството на България принадлежи и трѣбва да принадлежи исклучително на Народното Събрание споредъ конституцията ведно съ короната;

Либералната партия е била и е както за личната неприкосновеностъ, тъй и за свободата на печатътъ въ всичката ѣ пълнота, като единственно сръдство за осветление, страната върху интереситѣ ѣ и подиганитѣ въпроси, а тъй сѣщо върху дѣлата и мѣрките на правителството; престѣпленията извършени чрезъ печатътъ да се сѣдятъ предъ общовеннитѣ сѣдилища, споредъ общитѣ законъ, до като Великото Народно Събрание се произнесе окончателно върху този въпросъ;

Либералната партия признава за единственно народно представителство, народното събрание споредъ Конституцията, а отказва това качество на всѣко друго тѣло, каквото название и да носи то, слѣдователно, отказва на едно такова тѣло правото да измѣнява каквато и да е частъ отъ Конституцията, или да се произнася окончателно върху жизнени въпроси, каквито сѣ всичкитѣ ония които ангажиратъ право или косвенно сръдствата и финанситѣ на страната. Последната дума за подобни въпроси принадлежи на народното събрание съставено и свикано споредъ Конституцията и споредъ съществуещитѣ избирателенъ законъ;

Либералната партия държи за начало че по всичкитѣ въпроси отъ капитална важностъ, като, на примѣръ желѣзни пѣтища или концесии, трѣба да се иматъ предъ видъ дѣйствителнитѣ нужди и интереси на страната, а тъй сѣщо и международнитѣ задѣлжения;

Либералната партия държи за начало, че въ правителството и въ всичкитѣ въобще клонове на управлението трѣбова да се въведе и пази най-строга економия, та за това поддържа и ще поддържа всички мѣрки, които иматъ предъ видъ тѣзи цѣль. Велѣдствие на сѣщото това начало, либералната партия е систематически противна на нѣкои колкото излишни и безполезни, толкози и обременителни за бюджета учръждения и служби, а съчувствува напротивъ, къмъ една администрация колкото се може по проста, по-скромна, по ефтина и по цѣлсходна.

Либералната партия поддържа че е необходимо коренното измѣнение днешната система за даждията и за измѣняването ѣ отъ Обикновенното Народно Събрание съ една друга система по обмислена, по цѣлсходна и по лесна за народонаселението, а е противна на всички мѣрки и распорѣждания земани по финансовата частъ вънъ отъ народното събрание;

Либералната партия поддържа че трѣба да се зематъ постоянно мѣрки отъ правителството наедно съ народното представителство споредъ Конституцията за распространението народното просвѣщение въ всичкитѣ му стѣпени, за съживяване търговията, за подобрене земледѣлието, за улеснение сообщенията съ добри и стодни пѣтища по всички направления, а тъй сѣщо за извършване ония общественни дѣла, на които ползата и необходимостта сѣ доказани и безспорни;

Либералната партия е била и е за единството на българската църква, а тъй сѣщо и за гредбата на черковното управление въ Княжеството съ гласъ съ надлѣжното духовно началство;

Либералната партия държи че външната политика на страната трѣба да се води по начинъ да се наслаждаватъ всѣкога и въ всѣкой случай съ любовта на освободителката Руссия и съ симпатитѣ на другитѣ сили, а въ сѣщото време да се обработватъ и развиватъ дружелюбни сношения съ близосѣднитѣ държави;

Либералната партия, вѣрна на изказанитѣ тия начала, исповѣдва ги съ пълна откровеностъ предъ българската публика и като желае да се пригърнатъ тѣ отъ всички ония, които иматъ на сѣрце сѣдбата и интереситѣ на народътъ, тя ще работи постоянно и неуморно, но въ сѣщото време мирно и законно, за въстържествуването тия начала.

Тя кани сички да работятъ за постигането тѣзи висока и народна цѣль.

София, Януарий 1882.

ПРОТОКОЛЪ.

Днесъ на 28 Януарий 1882 година, ний долу-подписанитѣ, като разглѣдахме программата, въ която сѣ изложени началата на либералната партия, намѣрихме за полезно да я препорѣчаме на всички български патриоти — наши приятели.

П. Р. Славейковъ	Н. С. Стойчовъ
Д. Цанковъ	С. Петковъ
Д. Молловъ	И. Ковачовъ
М. Д. Балабановъ	Г. Тишовъ
Т. Икономовъ конституционистъ	Ю. Браделъ
И. Гюзелевъ	М. К. Сарафовъ